

Upplýsinga- og tæknimennt 4. bekkur

Kennarar: Gunnhildur Halla Carr; Helga Sólveig Aðalsteinsdóttir;
Sóldís Birta Reynisdóttir

4

Lýsing

Upplýsinga- og tæknimennt (UT) er þverfaglegt námssvið, m.ö.o. UT á að samþætta sem flestum öðrum námsgreinum. Áhersla er á skólasafnið sem upplýsingamiðstöð skólans. Nemendur læra að afla, greina og vinna með upplýsingar á gagnrýnn og ábyrgan hátt með upplýsingalæsi að markmiði. Hæfniviðmið í upplýsinga- og tæknimennt (UT) eru sett fram í fjórum flokkum: Upplýsinga- og miðlalæsi, Sköpun og miðlun, Stafræn borgaravitund og Lausnaleit. Flokkarnir tengjast hver öðrum sem og öðrum námsgreinum.

Tímabil

Skólaárið 2025-2026.

Yfirferð námsefnis

Í **Árgangsáætlun** fyrir upplýsinga- og tæknimennt (UT) 4. bekkja eru hæfniviðmið (námsmarkmið), námsefni (námsleiðir), námsmat (áætlun) og samþætting útlistuð. Hún tengist flestum öðrum námsgreinum árgangsins. UT er hluti af skólanámskrá Melaskóla, greinasviði. Árgangsáætlun, þ.e. kennsluáætlun árgangsins fyrir skólaárið, er kynnt nemendum og foreldrum á hópfunði að hausti (sbr.: *Námskynning*).

Árgangsáætlun er til grundvallar *vikúáætlunum* kennara (sjá sbr. Dagatal í Mentor).

Kennslustundir á viku: 0,75 (sbr. viðmiðunarstundaskrá).

Námsþættir og viðfangsefni í upplýsinga- og tæknimennt taka mið af *hæfniviðmiðum* árgangsins og leiðsagnarnámi. Nemendum er sagt *hvers vegna* þeir eru að læra ákveðin atriði, þ.e. upplýstir um hæfnina sem stefnt er að með náminu (sjá hæfniviðmið árgangsins). Kennsluaðferðir, námsefni og matsaðferðir (þ.e. hvernig, hvað og hvenær) taka mið af því.

Námsþættir og viðfangsefni í upplýsinga- og tölvumennt 4. bekkja á skólaárinu eru þessi eftir hæfniflokkum:

- fingrasetning, líkamsstaða
- náms- og krakkavefir, netið
- vefsíður, gamlir hlutir - Ísland áður fyrr
- Google Classroom - samskipti, verkefni og verkefnaskil
- upptökuforrit (Voice-recording), myndataka, myndvinnsla - Helgileikurinn
- upptökur og hljóðvinnsla - samþætting við tónmennt
- stuttmyndir - Stop Motion
- gera stuttan fréttabátt
- umræður um netið, höfundarétt, ábyrga netnotkun

Kennsluaðferðir

Kennsluhættir (áherslur, kennsluaðferðir, vinnulag) í upplýsinga- og tæknimennt 4. bekkja taka mið af *leiðsagnarnámi*.

Melaskóli nýtir sér fjölbreytta kennsluhætti innan allra árganga og námsgreina til að styrkja upplýsinga- og tæknimennt, m.a.: markvissar innlagnir kennara, umræður, hlustun, áhorf og tjáningu, einstaklings- og hópverkefni, smíðjur og þemavinnu, samþættingu námsgreina, sköpun og verklega vinnu, útikennslu, kannanir og próf.

Upplýsinga- og tæknimennt í Melaskóla er þverfagleg og kemur inn sem stuðningur við aðrar námsgreinar. Námssviðið býr yfir miðlamennt, miðlalæsi, skólasafnsfræði, upplýsinga- og samskiptatækni. Áhersla Melaskóla er á að gera nemendur, eftir aldri og þroska, læsa á upplýsingar og miðla, að þeir öðlist góða tæknifærni sem og tæknilæsi og tileinki sér siðferðileg viðmið í tölvunotkun sinni, s.s. netorðin fimm og virði

höfundarétt.

Stefna skólans er að tölvur og netið séu verkfæri sem nota ber á ábyrgan hátt til náms, upplýsingaöflunar, miðlunar og sköpunar. Það felur í sér að nemendur:

- geti leitað/aflað upplýsinga og lagt mat á þær
- geti unnið með upplýsingar eins og hæfir efninu
- geti notað heimildir og virt reglur þar að lútandi
- geti notað hugbúnað til miðlunar upplýsinga
- taki ábyrgð á eigin samskiptum á neti og netmiðlum

Í Melaskóla er eftirlitslaus tölvunotkun nemenda í hvers kyns nettengdum búnaði með öllu óheimil. Skólinn styður einnig þá meginreglu að notkun á samskiptavefjum sé ekki ætluð börnum yngri en 13 ára s.s. Facebook, Instagram og Snapchat. Þessi viðmið er fengin frá þeim sem halda úti síðunum.

Áherslan er á upplýsinga- og miðlalæsi, þ.e. að nemendur leiti upplýsinga, leggi gagnrýnið mat á þær og nýti þessa þekkingu á siðferðilegan hátt. Einnig að nemendur öðlist almenna, góða tæknifærni og tæknilæsi.

Skólasafnið er samskiptamiðstöð og upplýsingaver Melaskóla. Skólasafnið vinnur að bættri menntun allra nemenda í nánnum tengslum við skólasamfélagið. Á safninu fer fram samvinna starfsfólks, kennara innan námsgreina og árganga skólans um læsi í víðum skilningi (sbr. upplýsinga-, miðla- og tæknilæsi). Skólasafnið tekur virkn þátt í þverfaglegum verkefnum (sbr. íslenska, samfélags- og náttúrugreinar o.fl.) sem krefjast sköpunar, hugvits og útsjónarsemi. Gagna er þá leitað á safninu (sbr. leitarnám), forvitni og áhugahvöt nemenda vakin. Úrvinnslan fer fram á safninu eða í öðrum rýmum, innan eða utan skólans.

Markmið skólasafns Melaskóla er m.a. :

- að aðstoða nemendur og kennara við upplýsingaöflun
- að þjálfa lestrarfærni nemenda
- að örva áhuga nemenda á lestri fagurbókmennta og fræðirit
- að þjálfa nemendur í sjálfstæðum vinnubrögðum og efla upplýsinga- og miðlalæsi þeirra
- að æfa nemendur í að vinna úr heimildum, draga ályktanir og gera munnlega og skriflega grein fyrir hugmyndum sínum
- að hjálpa nemendum að gleyma sér með nefið ofan í bók

Grunnþættir menntunar:

Um grunnþætti menntunar, tengsl þeirra við stefnu, markmið og árgangaáherslur Melaskóla má lesa í almenna hluta skólanámskrárinnar (kaflar 2.1 og 2.2).

Námsaðlögun:

Hugmynda- og aðferðafræði leiðsagnarnáms er höfð að leiðarljósi til að koma til móts við mismunandi þarfir og getu nemandans, styrkja námshæfni, námshvöt og námsaðlögun hans með markvissri endurgjöf. Litið er á "mistök" sem námstækifæri, þ.e. mikilvægan þátt í námsaðlögun hvers og eins í skóla án aðgreiningar.

Námsmat

Námsmat í upplýsinga- og tæknimennt 4. bekkja byggir á *fjölbreyttu hæfni- og leiðsagnarmati*, t.d.: símati (vinnuframlag, samvinna, frágangur, ástundun) - sjálfsmati og jafningjamati - verkefnum (einstaklingsverkefni, hópverkefni) - vinnubókum - prófum-könnunum-skimunum (stöðupróf, greinandi próf, framvindu- og lokapróf).

Upplýsinga- og tæknimennt er þverfaglegt nám og því fer námsmat fram hjá öllum kennurum sem að því koma. Umsjónarkennarar bera þó meginábyrgð á námsmatinu í samþættum verkefnum.

Fjöldmörg *matsverkefni* í upplýsinga- og tæknimennt eru lögð fyrir nemendur á hverju skólaári eftir leiðsagnarnám í skilgreindum námslotum. Um leiðbeinandi stöðu- og framvindumat er að ræða, jafnt og þétt yfir skólaárið. Námsmatið birtir *matsferil* nemenda sem er foreldrum aðgengilegur í Minn Mentor, upplýsinga- og tölvukerfi skólans.

Matskerfi Melaskóla fyrir 1. - 7. bekk grundvallast á hæfnieinkunum sem birtar eru með tveimur matskvörðum. Annars vegar er notaður *táknkvarði* með fjórum táknum almennt í öllum árgöngum, hins vegar *bókstafakvarði* með sex stöfum í lokahæfnimati í 4. og 7. bekk.

Námsmat í upplýsinga- og tæknimennt 4. bekkja er: hvetjandi, fjölbreytt, reglulegt, sanngjarnt, áreiðanlegt, óhlutdrægt, heiðarlegt, samræmt innan árganga og stiga. Það nær til þekkingar, leikni og hæfni. Það er í takt við hæfniviðmið, kennsluáherslur og tekur mið af nemendahópnum. Kennarar innan árganga vinna saman í teyrum að þessum markmiðum.

2025_Upplýsinga- og tæknimennt fyrir 1.-4.bekk

- **Hæfnieinkunn (tákn)**
- **Hæfnieinkunn (A-D)**

2025_Upplýsinga- og tæknimennt fyrir 1.-4.bekk - Upplýsinga- og miðlalæsi

- Geta nýtt skólasafn sér til gagns og ánægju.
- Geta þekkt að höfundaréttur gildir um fjölbreytt efni og unnið með heimildir á einfaldan hátt.
- Geta leitað að og valið viðeigandi upplýsingar og stafrænt efni.
- Geta greint muninn á fræðilegu efni og skáldskap.

2025_Upplýsinga- og tæknimennt fyrir 1.-4.bekk - Sköpun og miðlun

- Geta nýtt hugbúnað við gerð einfaldra kynninga.
- Geta tekið ljósmyndir og stutt myndskreið.
- Geta nýtt hugbúnað við einfalda netmiðlun.
- Geta nýtt hugbúnað við uppsetningu einfaldra ritunarverkefna.
- Geta nýtt tæki og hugbúnað við myndsköpun.
- Geta nýtt hugbúnað við framsetningu á einföldun tölulegum gögnum.
- Geta nýtt hugbúnað í einfalda hljóðvinnslu.

2025_Upplýsinga- og tæknimennt fyrir 1.-4.bekk - Stafræn borgaravítund

- Geta beitt góðri líkamsstöðu við notkun starfrænnar tækni og útskýrt muninn á jákvæðum og neikvæðum skjátíma og sagt frá hvernig notun stafrænna miðla getur haft áhrif á líðan.
- Geta gert sér grein fyrir mikilvæi þess að leita til fullorðinna ef hætta eða áreiti skapast á netinu.
- Geta útskýrt á einfaldan hátt hvað persónuupplýsingar eru og hverju má og má ekki deila í stafrænu umhverfi.,
- Geta þekkt hugtakið neteinelti og einfaldar reglur í samskiptum og myndbirtingum á netinu og þekkt leiðir til að vernda sig og aðra fyrir neteinelti.

- Geta lýst á einfaldan hátt hugtakinu starfrænt fótspor, skilið hvernig það verður til og hvert sé samspil þess og netnóktunar.

2025_Upplýsinga- og tæknimennt fyrir 1.-4.bekk - Lausnaleit

- Geta nefnt dæmi um einfaldan starfrænan stuðning í námi.
- Geta þekkt ýmsan hugbúnað og tæki og nýtt þau til að leysa einfaldar þrautir.
- Geta gert sér grein fyrir því að í sumum hugbúnaði þarf að vista gögn til að varðveita vinnuna.
- Geta þekkt mismunandi tegundir tölva, snjalltækja og helstu jaðartæki og nýtt til menntunar.

NÁMSEFNI/GÖGN

Fingrafími

Vefur

(<https://vefir.mms.is/fingrafimi/>)

Fingrafími 2

Vefur

(<https://vefir.mms.is/fingrafimi2/>)

Krakkavefir

Vefir

(<https://mms.is/krakkavefir>)

Mýsla sýslar á skólasafni

Rafbók

(<https://vefir.mms.is/flettibaekur/namsefni/myslasyslar/#1>)

Meira sýslað á skólasafni

Rafbók

(<https://vefir.mms.is/flettibaekur/namsefni/meirasyslad/>)